

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 16. toukokuuta 2019
(OR. en)

9130/19

DEVGEN 99
FIN 344
COAFR 93
ACP 53
RELEX 470
ASIM 59
JAI 492
COPS 149
MAMA 80
COWEB 67

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Päivämäärä:	16. toukokuuta 2019
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	7437/19
Asia:	Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomus nro 32/2018 "Euroopan unionin Afrikka-hätärahasto: joustava mutta painopiste puuttuu" – Neuvoston päätelmät (16. toukokuuta 2019)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteenä neuvoston 3690. istunnossa 16. toukokuuta 2019
hyväksymät päätelmät Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksesta nro 32/2018
"Euroopan unionin Afrikka-hätärahasto: joustava mutta painopiste puuttuu".

Neuvoston päätelmät Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksesta nro 32/2018 "Euroopan unionin Afrikka-hätärahasto: joustava mutta painopiste puuttuu"

1. Neuvosto panee tyytyväisenä merkille Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen nro 32/2018 "Euroopan unionin Afrikka-hätärahasto: joustava mutta painopiste puuttuu". Siinä tarkastellaan sitä, onko EU:n Afrikka-hätärahasto suunniteltu ja pantu täytäntöön onnistuneesti, ja tuodaan esiin sen vahvuuksia ja heikkouksia. EU:n erityisrahastot ovat täydentäviä ad hoc -välineitä, joita käytetään hätätoimissa, hätätilaa seuraavissa toimissa ja aihekohtaisissa toimissa. Neuvosto korostaa, että erityisrahastojen osalta olisi sovellettava kaikkia kehitysavun tuloksellisuuden periaatteita ja että erityisrahastojen olisi oltava johdonmukaisia kehitysyhteistyön pitkän aikavälin painopisteiden, kansallisten ja EU:n maastrategioiden sekä muiden keskeisten välineiden ja ohjelmien kanssa¹. Tässä yhteydessä neuvosto painottaa tästä aiheesta aiemmin antamiensa päätelmien² merkitystä ja palauttaa mieleen uudessa kehityspolitiikkaa koskevassa eurooppalaisessa konsensuksessa vahvistetun EU:n erityisrahastoja koskevan toimintapoliittisen kehyksen.
2. Neuvosto palauttaa mieleen, että EU:n Afrikka-hätärahasto perustettiin vuonna 2015 Vallettan muuttoliikehuippukokouksessa, jossa EU:n ja Afrikan valtioiden ja hallitusten johtajat sopivat työskentelevänsä kumppanuuden ja jaetun vastuun hengessä yhteisten ratkaisujen löytämiseksi molempia osapuolia koskeviin haasteisiin. Afrikka-hätärahasto on laajin EU:n neljästä erityisrahastosta. Sen varat, joiden kokonaismäärä on 4,2 miljardia euroa, on koottu eri lähteistä, joita ovat muun muassa Euroopan kehitysrachasto (EKR), EU:n talousarvio sekä EU:n jäsenvaltioilta ja muilta lahjottajilta saadut varat. EU:n Afrikka-hätärahastosta tuetaan toimia 26 maassa kolmella Afrikan alueella eli Sahelin ja Tšad-järven alueella, Afrikan sarvessa ja Pohjois-Afrikassa. Tavoitteena on edistää vakautta ja myötävaikuttaa muuttoliikkeen parempaan hallintaan sekä puuttua epävakauden, pakkosiirtymisten ja laittoman maahanmuuton perimmäisiin syihin erityisesti edistämällä selviytymiskykyä, taloudellisia ja yhtäläisiä mahdollisuuksia sekä turvallisuutta ja kehitystä Afrikassa.

---

¹ Asiak. 9459/17, 19.5.2017.

² Asiak. 15569/17, 11.12.2017.

3. Neuvosto toteaa, että EU:n Afrikka-hätärahasto on strateginen ja joustava täytäntöönpanoväline, jolla voidaan vastata vaikuttavalla tavalla laittoman maahanmuuton ja pakkosiirtymisten erilaisiin haasteisiin kyseisillä kolmella alueella.

EU:n Afrikka-hätärahasto on osoittanut lisäarvonsa sillä, että se helpottaa kumppanimaiden kanssa käytyjen poliittisten ja toimintapoliittisten vuoropuhelujen sekä toimien koordinoitua, tuottaa konkreettisia tuloksia ja kokoaa yhteen EU:n, sen jäsenvaltioiden ja muiden avunantajien resursseja ja asiantuntemusta.

Neuvosto on tyytyväinen siihen, että EU:n Afrikka-hätärahaston avulla asiaankuuluvien kolmen alueen monitahoisiin ja keskenään eriluonteisiin kriisitilanteisiin on voitu reagoida ripeästi, nopeammin kuin perinteisillä välineillä. Neuvosto panee myös merkille erityiskertomuksen päätelmän, jonka mukaan EU:n Afrikka-hätärahasto on auttanut osaltaan pyrkimyksessä vähentää Afrikasta Eurooppaan suuntaavien laittomien muuttajien määrää, tosin tätä panosta ei voi vielä mitata tarkasti.

Neuvosto korostaa tarvetta jatkaa edelleen toimia, joilla pyritään hankkimaan lisävaroja EU:n Afrikka-hätärahastoon, myös jäsenvaltioilta, tarkoituksena saada rahaston saavutukset kestäviksi ja reagoida uusiin esiin tuleviin haasteisiin Afrikassa, myös keskisen Välimeren ja läntisen Välimeren muuttoreiteillä.

4. Erityiskertomuksessa esitetään hyödyllisiä havaintoja ja suosituksia siitä, kuinka EU:n Afrikka-hätärahaston hallinnointia, täytäntöönpanoa, seuranta ja arviointia olisi vahvistettava. Nämä havainnot ja suositukset voisivat olla hyödyllisiä yleisemmin muillekin EU:n erityisrahastoille.

Neuvosto korostaa, että on tärkeää säilyttää laaja toimeksianto, mutta panee samalla merkille kaikki erityiskertomuksessa esitetyt päätelmät ja suositukset, myös sen, että EU:n Afrikka-hätärahaston tuki olisi kohdennettava tarkemmin ja suunnattava erityistoimiin, joilla on mahdollista tuottaa mitattavissa olevia tuloksia ja joilla on käytännön vaikutusta. Neuvosto korostaa tilintarkastustuomioistuimen neljän suosituksen tärkeyttä niille asetetut aikatavoitteet mukaan lukien, ja pyytää komissiota huolehtimaan asianmukaisista jatkotoimista.

Kehitetään tavoitteiden laatua

5. EU:n Afrikka-hätärahaston joustavuuden ei tulisi merkitä samalla sitä, ettei rahastolla ole kohdennettua strategiaa, jolla saadaan aikaan tosiasiallisia vaikutuksia. Neuvosto pyytää Euroopan komissiota yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa jatkamaan strategisten painopisteiden ja alueellisten toimintakehysten tarkistamista ja varmistamaan, että niistä tulee täsmennetympiä, kohdennetumpia ja paremmin toteutettavissa olevia. Neuvosto arvostaa sitä, että EU:n Afrikka-hätärahaston hallitus osallistuu tiiviisti strategisten painopisteiden tarkistamiseen tavoitteena maksimoida hätärahaston toimien kohdentaminen ja vaikutus. Neuvosto kannattaa myös operatiivisten johtoryhmien roolia, jossa ne päivittävät säännöllisesti alueellisia toimintakehyksiä, ottaen huomioon, että tilanne näillä alueilla muuttuu jatkuvasti. Lisäksi ne varmistavat tuossa roolissaan, että strategiset suuntaviivat ovat johdonmukaiset ja tarkasti kohdennetut kuitenkin niin, että samalla huolehditaan kumppanimaiden omavastuullisuudesta. Neuvosto pyytää komissiota tehostamaan toimiaan parhaiden käytäntöjen kokoamiseksi ja jakamiseksi sekä saatujen kokemusten selvittämiseksi, hyödyntämiseksi ja jakamiseksi kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien kesken.

Tarkistetaan hankkeiden valintamenettely

6. Neuvosto panee merkille erityiskertomuksessa esitetyt havainnot hankkeiden valinnasta ja korostaa olevan tärkeää parantaa edelleen avoimien, osallistavien ja selkeiden menettelyjen käyttöä.

Neuvosto korostaa tarvetta varmistaa, että EU:n Afrikka-hätärahaston hallitus ja operatiiviset johtoryhmät saavat hyvissä ajoin täydet tiedot ja asiakirjat, jotta ne voivat tehdä hyvin valmisteltuja ja tietoon perustuvia päätöksiä.

Neuvosto pyytää komissiota lisäksi pyrkimään mahdollisimman laajaan täydentävyyteen olemassa olevien välineiden, aloitteiden ja ohjelmasuunnittelun, mukaan lukien Euroopan ulkoisen investointiohjelman, kanssa.

Toteutetaan toimenpiteitä täytäntöönpanon nopeuttamiseksi

7. Neuvosto pyytää komissiota lisäksi tutkimaan keinoja, joilla voidaan nopeuttaa ja tehostaa suunnittelua ja täytäntöönpanoa, esimerkiksi hyödyntämällä kaikilta osin hätätilanteita koskevien komission suuntaviivojen koko potentiaalia.

Neuvosto on myös tietoinen jäsenvaltioiden, kansainvälisten järjestöjen, valtioista riippumattomien järjestöjen ja muiden lahjoittajien roolista EU:n Afrikka-hätärahaston täytäntöönpanon etenemisvauhdin kannalta. Se kehottaa kaikkia toimijoita tekemään parempaa yhteistyötä.

Parannetaan Afrikka-hätärahaston seurantaa

8. Neuvosto on tietoinen toimista, joilla pyritään mittamaan EU:n Afrikka-hätärahaston tuloksellisuutta aiempaa systemaattisemmin. Se pyytää kuitenkin komissiota saattamaan käyttövalmiiksi yhteisen seuranta- ja arviointijärjestelmän ja suorittamaan lisäksi EU:n Afrikka-hätärahaston arvioinnin sekä laatimaan erityisen riskinarviointikehyksen EU:n ja YK:n erityisrahastojen hallinnointia koskevien hyvien käytäntöjen mukaisesti.
9. Neuvosto on tyytyväinen siihen, että komissio on vastannut perusteellisesti tilintarkastustuomioistuimen suosituksiin, ja odottaa EU:n Afrikka-hätärahaston tuloksellista täytäntöönpanoa aikataulun mukaisesti.

Neuvosto kehottaa parantamaan toimien koordinoitua ja kuulemista kumppanimaissa ja niiden kanssa sekä muiden asiaankuuluvien kumppaneiden ja aloitteiden kanssa.

EU:n Afrikka-hätärahastosta saatuja kokemuksia olisi jaettava ja niistä saatu oppi sisällytettävä soveltuvin osin tosiasiallisesti osaksi komission toimintaa EU:n erityisrahastojen hallinnoinnissa, jotta tämän EU:n kehitysyhteistyöhön ja ulkosuhteisiin kuuluvan tukimuodon käyttö saataisiin optimoitua.